

mijne moedertaal, mijne stad, mijn huis en alle de herinneringen mijner vaders, verdoofd en te niet geraakt is?

't Is aan u om te bewijzen, dat ik liefde huichelde, waar ik slechts afkeer gevoed heb, dat mijn Nederlandsche arbeid de vrucht is van ik weet niet welk bijbelang.

De zelfverdediging walgt mij echter, maar bestaat er één punt, waarop ik wensch niet miskend te worden — dan is het op dat van mijn Nederlandschen zin. Al mijn streven in de boeken en op de congressen (ik beroep mij op onbevooroordeelde lezers en eerlijke getuigen) — had het niet ten doel om de Nederlandsche Nationaliteit op breder, hechter grondslagen te helpen bevestigen; om onze historie te helpen verrijken met eenige eeuwen meerder aanzijns, roems en grootheid? om onze letterkunde, om de geheele som onzer beschaving aan te vullen met de geestvruchten onzer Vlaamsche stamgenooten? Ik spreek niet van goeden uitslag, van voltrekking; ik spreek van bedoelen, van ijveren ter goeder trouw; déswege-alleen heb ik mij te verantwoorden.

En oude dichters en jonge rijmers, en naamlooze en zich noemende prozaschrijvers, hebben den moed mij mijn titel van Nederlander te betwisten, mij vijandig aan de Nederlandsche Nationaliteit te verklaren! — Het zelfbewustzijn beteekent gelukkig iets meer dan de trouwelooze behandeling van het blind vooroordeel, en men ontrooft geen Hollander zijne burgerkroon met meer gemak dan men een Koning den Gravenhoed ontnam."

Dit woord laat aan duidelijkheid niets te wenschen over. Het is van 't jaar 1851 en dus uit de dagen, toen Thijm's optreden begon merkbaar te worden. Hadden echter zij, die aan Alberdingk's Nederlandschap tornden, zóó onvoorwaardelijk ongelijk, dat er door den verdediger zijner rechten als Katholiek medeburger van die tegenstanders als van „lasteraars" mag gesproken worden? Of zien wij heden ten dage in de quaestie een misverstand, waar de wederzijdsche partijdigheid van 1851 booze bedoelingen vooronderstelde? Het laatste. Want ja, er is een misverstand geweest. Alb. Thijm was Katholiek; hij moest alzoo aan het goddelijk recht des gezags gelooven, ook aan dat van Koning Philips; hij moest alzoo de afzwering in 1581 eene onrechtvaardige, eene meineedige daad noemen. Hij was katholiek vóór alle dingen, en hem smartte het, dat de „ketterij" in Nederland het aloud, eerwaard geloof had verdrongen. Hij hield Willem van Oranje voor een ketter uit berekening, en 's Prinsen staatkunde eene vereeniging van onwettigheid en listigen hoogmoed. Maurits was een groot veldheer, en als ketter te goeder trouw; ook als rebel. Frederik Hendrik, die het verjaard oorlogsrecht overneemt, als Prins Maurits sterft, is bijna een wettig vorst, of stadhouder, als men wil. Alb. Thijm hield zoo veel van Frederik Hendrik, dat hij er wellicht spijt over gevoeld heeft, het woord van Vondel niet nog bij het leven van dien vredevorst en vrede-vader te pas te mogen brengen: